

Міністерство освіти і науки України
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет іноземної філології
Кафедра німецької філології

СИЛАБУС

вибіркової навчальної дисципліни

ПОЛІКОДОВИЙ ТЕКСТ

підготовки
спеціальності
освітньо-професійної програми

магістра
035 «Філологія»
«Мова і література (німецька). Переклад»

Луцьк 2021

Силабус навчальної дисципліни «Полікодовий текст» підготовки магістрів, галузі знань «03 Гуманітарні науки», спеціальності «035 Філологія», за освітньою програмою «Мова і література (німецька). Переклад».

Розробник: Семенюк Т.П., канд., філол. наук, старший викладач кафедри німецької філології

**Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри
німецької філології**

протокол № 1 від 28 серпня 2020 р.

Завідувач кафедри:

Застровська С. О.

**Силабус навчальної дисципліни перезатверджено на засіданні кафедри
німецької філології**

протокол № 1 від 27 серпня 2021 р.

Завідувач кафедри:

Застровська С. О.

© Семенюк Т.П., 2021 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Мова і література (німецька). Переклад. Магістр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 120 год./ 4 кредити		Рік навчання: 2
		Семестр: 3
		Лекції: 16 год. Практичні: 14 год. Самостійна робота: 82 год. Консультації 8 год.
		Форма контролю: <i>залік</i>
ІНДЗ: не має		
Мова навчання		<i>німецька</i>

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові	Семенюк Тетяна Петрівна
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Посада	старший викладач кафедри німецької філології
Контактна інформація	тел. +380665066013 semenyk@vnu.edu.ua
Дні занять	Згідно розкладу

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу. Силабус навчальної дисципліни «Полікодовий текст» укладений відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів галузі знань «03 Гуманітарні науки», спеціальності «035 Філологія», за освітньої програмою «Мова і література (німецька). Переклад».

Лекційні заняття є основними формами організації навчання. Практичні заняття закріплюють набуті на лекціях і під час самостійної підготовки знання з навчальної дисципліни. Перевірка знань студентів на практичних заняттях відбувається за допомогою заслуховування доповідей

студентів на теми, які висвітлені у тематичному плануванні курсу, найбільш проблемні питання виносяться на дискусії та дебати.

Предметом вивчення курсу є особливості організації та функціонування полікодового тексту як особливого виду кодово-гетерогенної комунікації.

2. Пререквізити. Курс пов'язаний з дисциплінами, які вивчаються згідно з навчальним планом підготовки бакалаврів та магістрів за спеціальністю «035 Філологія»: загальним мовознавством, основами теорії комунікації, лінгвістикою тексту, стилістикою, граматику.

3. Мета і завдання навчальної дисципліни. Мета курсу спрямована на розкриття структурно-композиційних, структурно-семантичних та прагматичних характеристик полікодових текстів, які відносяться до різних функціональних стилів.

Для успішного вивчення дисципліни «Полікодовий текст» передбачено такі **завдання**:

- ознайомити студентів із понятійним апаратом навчальної дисципліни;
- окреслити структурно-композиційні, структурно-семантичні та прагматичні характеристики полікодових текстів;
- виокремити та класифікувати полікодові семіотичні ресурси;
- ознайомити студентів із функціями різнокодових елементів та видами їх семантичної взаємодії в межах полікодового тексту;
- систематизувати та інтерпретувати критерії полікодової текстуальності;
- розглянути семіотичну поліапельованість до концептів;
- виокремити полікодові засоби досягнення іллокутивного, локутивного та перлокутивного ефекту у аналізованих полікодових текстах.

4. Результати навчання (компетентності).

У процесі вивчення курсу «Полікодовий» студент повинен оволодіти такими **загальними компетентностями**, як:

ЗК3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК11. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ЗК12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

У процесі навчання студенти набувають такі **фахові компетентності**:

ФК4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

ФК6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.

ФК7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

ФК8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

До **програмних результатів** навчання відносимо:

ПРН1. Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

ПРН2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.

ПРН6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

ПРН11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

ПРН14. Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.

ПРН17. Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі.

Окрім того, студенти ознайомляться з класами різнокодових семіотичних ресурсів, задіяних у формуванні смислу полікодового тексту; функціями невербальних, невербальних та паравербальних засобів; видів кореляції полікодових семіотичних ресурсів; критеріїв полікодової текстуальності; вмітимуть диференціювати полікодовий текст від монокодового чи мультимодального, аналізувати текст з урахуванням полікодових семіотичних ресурсів з семантичної та прагматичної точки зору, критично мислити під час інтерпретації полікодового тексту.

5. Структура навчальної дисципліни.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам.роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1.						

Multikodalität. Semiotische Kompetenz						
Тема 1. Multikodalität in der modernen Kommunikation. Multikodaler Text bzw. Sprache-Bild-Text: Definition und Strukturmerkmale. Zum Problem des Textbegriffs.	17	2	2	12	1	Опитування (5балів) ВнПЗ+Д
Тема 2. Sprachlich-visuelles Textdesign: verbale, nonverbale und paraverbale Zeichenressourcen. Klassifikation der multikodalen Komponente.	20	2	2	14	2	Опитування (5 балів) ВнПЗ+Д
Тема 3. Zusammenspiel von Sprache und Bild im multikodalen Verstehen. Verknüpfungstypen. Intermodale Kohäsion und Kohärenz. Kriterien der multikodalen Textualität.	23	4	4	14	1	Опитування (5+5 балів) ВнПЗ+Д
Разом за модулем 1	60	8	8	40	4	20 балів
Змістовий модуль 2. Das rezeptive Verstehen semiotischer Gesamttexte: Semantische und Pragmatische Kompetenz						
Тема 4. Kopräsenz und wechselseitige Verknüpfung verschiedener Zeichenressourcen auf semantischer Ebene. Multikodales Appellieren zu den Hauptkonzepten. Bilder und Wörter als Zeichen – kognitive Semiotik.	18	2	2	12	2	Опитування (5+5 балів) ВнПЗ+Д
Тема 5. Pragmatische Besonderheiten der multikodalen Texte. Kommunikative Funktionalität verschiedener Zeichen.	23	2	2	18	1	Опитування (5 балів) ВнПЗ+Д
Тема 6. Strategien der Persuasion. Intertextualität und Interikonizität als wichtige persuasive Strategien.	19	4	2	12	1	Опитування (5 балів) ВнПЗ+Д
Разом за модулем 2.	60	8	6	42	4	20 балів

Види підсумкових робіт						Бал
Модульна контрольна робота 1						Тест / 30 балів
Модульна контрольна робота 2						Тест / 30 балів
Усього	120	16	14	82	8	100 балів

* Форма контролю: ВнПЗ – відповідь на практичному занятті, Д – доповнення.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота включає підготовку до практичних занять та опрацювання таких тем:

Тема	Кількість годин	Питання для самостійного опрацювання
Тема 1. Multikodalität in der modernen Kommunikation. Multikodaler Text bzw. Sprache-Bild-Text: Definition und Strukturmerkmale.	12	Textsemiotik. Neu-Bestimmung des Textbegriffs. Multikodalität und Multimodalität. Der Sprache-Bild-Text. Der multikodale Text. Der multimodale Text. Textlinguistik. Bildlinguistik. „Iconic Turn“ und das Bild als eine visuelle Analogie zur Außenwelt.
Тема 2. Sprachlich-visuelles Textdesign: verbale, nonverbale und paraverbale Zeichenressourcen. Klassifikation der multikodalen Komponente.	14	Funktions- und Formelemente der Sprache-Bild-Texte. Verbale, nonverbale und paraverbale Zeichenressourcen in den multikodalen Texten. Klassifikation. Ikonische Zeichen. Komplexität des Bildes. Piktogrammen und Ideogrammen. Layout.
Тема 3. Zusammenspiel von Sprache und Bild im multikodalen Verstehen. Verknüpfungstypen. Intermodale Kohäsion und Kohärenz. Kriterien der multikodalen Textualität.	14	Sprache-Bild-Verknüpfungstypen. Gleichheit. Gegensätzlichkeit. Assoziation. Vergleich. Räumlich-zeitliche Einordnung. Das semiotische Potenzial der multikodalen Zeichen. Nichtsprachliches als Textfaktor. Intermodale Kohäsion und Kohärenz. Kriterien der

		multikodalen Textualität.
Тема 4. Kopräsenz und wechselseitige Verknüpfung verschiedener Zeichenressourcen auf semantischer Ebene. Multikodales Appellieren zu den Hauptkonzepten. Bilder und Wörter als Zeichen – kognitive Semiotik.	12	Multikodales Appellieren zu den Hauptkonzepten. Bilder und Wörter als Zeichen – kognitive Semiotik. Ein Bild sagt mehr als Tausende Wörter. Bilder als Visualisierungsmittel des Konzepts.
Тема 5. Pragmatische Besonderheiten der multikodalen Texte. Kommunikative Funktionalität verschiedener Zeichen.	18	Kreative und semiotisch dynamische Konstruktionen und ihre Funktionen. Informationsfunktion. Appellfunktion. Unterhaltungsfunktion.
Тема 6. Strategien der Persuasion. Intertextualität und Interikonizität als wichtige persuasive Strategien.	12	Persuasive Funktionen. Interikonizität als Gestaltungsmittel und persuasive Strategie.
Разом	82	

IV. Політика оцінювання

При вивченні навчальної дисципліни «Полікодовий текст» студент виконує завдання згідно з навчальним планом та у відповідності до силабусу. Завдання включають відвідування лекційних та практичних занять, підготовку до них, опрацювання інформаційних джерел та літератури, доповнення та коментарі відповідей інших студентів.

Поточним контролем передбачені відповіді на практичних заняттях, що має на меті перевірку рівня знань, присутність на заняттях, наявність конспекту та виконання науково-дослідних пошукових (самостійних) завдань. Відповідь студента на практичному занятті оцінюється у 5 балів. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за два змістових модулі (ЗМ), становить 40.

Оцінювання поточного контролю:

- Оцінка “відмінно” відповідає 5 балам за усні відповіді на практичних заняттях, написання письмових робіт (тестів, аналізу тексту, аналізу інфографіки тощо) і ставиться за широкі й системні знання теоретичного й практичного матеріалу з основної іноземної мови;

- Оцінка “добре” відповідає 4 балам за усні відповіді на семінарських заняттях, написання письмових робіт (тестів, аналізу тексту, аналізу інфографіки тощо) і ставиться за хороші знання теоретичного й практичного матеріалу з основної іноземної мови;
- Оцінка “задовільно” відповідає 3 балам на семінарських заняттях, написання письмових робіт (тестів, аналізу тексту, аналізу інфографіки тощо) і ставиться за базові знання теоретичного й практичного матеріалу з основної іноземної мови;
- Оцінка “незадовільно” відповідає 0-2 балам на семінарських заняттях, написання письмових робіт (тестів, аналізу тексту, аналізу інфографіки тощо) і ставиться у випадку невиконання практичних завдань та незнання теоретичного матеріалу з основної іноземної мови.

Основні види роботи та принципи організації поточного та підсумкового оцінювання розкриті у відповідному [Положенні ВНУ імені Лесі Українки](#).

Політика викладача щодо студента. Відвідування занять є обов’язковим. Якщо студент не може бути присутнім на практичних заняттях, він має можливість працювати за індивідуальним планом.

Студентам можуть бути зараховані результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті (професійні курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн-освіта, стажування). Процес зарахування врегульований [Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті ВНУ імені Лесі Українки](#). Згідно встановленого порядку можуть бути визнаними результати навчання, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають одному заліковому модулю загалом (але не більше 5 кредитів за навчальний рік), так і його окремому змістовому модулю, темі (темам), які передбачено цим силабусом.

Політика щодо академічної мобільності. Невід’ємною частиною вивчення іноземної мови та становлення кваліфікованого випускника вважаємо академічну мобільність, яка регулюється відповідним [Положенням про реалізацію права на академічну мобільність ВНУ імені Лесі Українки](#).

Політика щодо академічної доброчесності. [Кодекс академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки](#) передбачає самостійну, чесну та відповідальну роботу студента над поставленими завданнями. Відповідальність за дотримання академічної доброчесності покладена як на викладачів, так і на здобувачів освіти, які в разі виявлення порушень академічної доброчесності несуть відповідальність.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Підготовка до практичних занять має бути вчасною. Якщо студент був відсутній на занятті з поважної причини (участь у конференції та конкурсах, академічна мобільність, лікарняний листок), він може здати модульну заборгованість викладачу в індивідуальному режимі (коли викладач має години консультації на кафедрі німецької філології) або на його електронну скриньку. Дедлайном

до кожного пропущеного практичного заняття вважається надсилання виконаних завдань практичного заняття на електронну скриньку викладача до початку наступного практичного заняття або їх здавання на консультації викладачу.

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль здійснюється викладачем і може проводитись лише один раз згідно із розкладом проведення занять. Відсутність студента на модульному тесті оцінюється у "0" балів. Повторне складання підсумкового модульного контролю для студента можливе за умови його відсутності з поважної причини відповідно до графіка, затвердженого кафедрою німецької філології. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за модульну контрольну роботу в межах змістового модуля, становить 30. Максимальна кількість балів за модульний контроль після написання двох модульних контрольних робіт дорівнює 60. Разом за поточний та підсумковий контроль студент може отримати максимально 100 балів. Сумарна кількість балів, яку студент отримує при складанні модулів за 100-бальною шкалою, визначає його підсумкову оцінку, яка відповідає: «зараховано», «не зараховано» з можливістю повторного складання, «не зараховано» з обов'язковим повторним вивченням курсу.

У випадку незадовільної підсумкової оцінки або за бажанням підвищити рейтинг студент може дібрати бали, виконавши написання інформаційно-аналітичного реферату.

Поточний контроль (max = 40 балів)		Модульний контроль (max = 60 балів)		Загаль- -на кіль- кість балів
Модуль 1		Модуль 2		
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	МКР 1	МКР 2	
20	20	30	30	100

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 – 74	Задовільно

60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна література:

1. Анисимова Е. Е. Лингвистика текста и межкультурная коммуникация (на материале креолированных текстов): учеб. пособие для студентов фак. иностр. языков вузов. Москва: Академия, 2003. 128 с.
2. Чернявская В. Е. Лингвистика текста. Поликодовость, интертекстуальность, интердискурсивность. Москва: УРСС, 2009. 248 с.
3. Baumgarten D. Zur Semiotik von Bild und Text in Werbeanzeigen: Wo genau liegt der Werbetext? Wiener Linguistische Gazette. 2012. S. 153–167.
4. Beaugrande R.-A. de, Dressler W. U. Einführung in die Textlinguistik. Tübingen: Niemeyer, 1981. 290 S.
5. Dölling E. Multimediale Texte: Multimodalität und Multicodalität. Medien, Texte und Maschinen: Angewandte Mediensemiotik/Hrsg. von Ernest W. B. Hess-Lüttich. Wiesbaden: Westdeutscher Verlag GmbH, 2001. S. 35–51.
6. Fenk A. Ikonische Symbole und visuelle Metapher. Papiere zur Linguistik. 1999. №. 61 (2). S. 119–138.
7. Fix U. Text und Textlinguistik. Textlinguistik. 15 Einführungen / Hrsg. von Nina Janich. Tübingen: Gunter Narr, 2008. S. 15–34.
8. Hoffmann M. Zeichenklassen und Zeichenrelationen bei der Verknüpfung von Text und Bild. Ein Beitrag zur semiotischen Semantik. Stabilität und Flexibilität in der Semantik. Strukturelle, kognitive, pragmatische und historische Perspektiven/Hrsg. von Inge Pohl und Klaus-Peter Konerding. Frankfurt am Main: Peter Lang, 2004. S. 357–386.
9. Stöckl H. Die Sprache im Bild – das Bild in der Sprache: zur Verknüpfung von Sprache und Bild im massenmedialen Text. Konzepte, Theorien, Analysemethoden. Berlin; New York: Walter de Gruyter, 2004. 434 S.

Додаткова література:

1. Приходько А. Н. Концепты и концептосистемы: монография. Днепропетровск: Белая Е. А., 2013. 307 с.
2. Семенюк Т. П. Когнітивно-семантичні та прагматичні особливості німецьких полікодових текстів (на матеріалі комерційної реклами) : дис. канд. філ. наук: 10.02.04. Луцьк, 2017. 257 с.

3. Forceville Ch. Pictorial Metaphor in Advertising. London; New York: Routledge, 1996. 233 p.
4. Isekenmeier G. Interpiktorialität. Theorie und Geschichte der Bild-Bild-Bezüge. Bielefeld: Transcript, 2013. 370 S.
5. Schröder H. Semiotische Aspekte multimodaler Texte. Fachtextpragmatik/ Hrsg. Hartmut Stöckl. Tübingen: Narr, 1993. S. 189–213.
6. Semeniuk T. Semantische Text-Bild-Beziehungen bei der Gestaltung von Werbeanzeigen. Aktualni Pytannia Inozemnoi Filolohii/ed. by I. P. Biskub, et al. Lutsk: Skhidnoievropeyskyi Natsionalnyi Universytet Imeni Lesi Ukrainky, 2014. № 1. P. 133–138.